

**Rvperti Ab||batis Monasterii || Tvitiensis Ordinis S.
Benedicti The||ologi antiqui, Opera duo, ut egregia sanè,
ita diu desiderata, multoq[ue] || labore perquisita, ac
sumptu haud ita modico ...**

Rupert <von Deutz>

Colonia, M. D. XXVI.

VD16 R 3796

De illius intentatione iudicij scilicet diluuij, q[uo]d in illa subluceat splendor
sanctæ Trinitatis, textum ilteræ diligentius inspicienti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-71860](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-71860)

& uxores filiorum tuorum tecum, & ingredimini super terram. Crescite & multiplicamini super eam. Item q; secundo: Benedixitq; deus Noe & filijs eius, & dixit ad eos: Crescite & multiplicamini, & replete terram. Ac deinde tertio: Vos autē crescite & ingredimini super terram, & replete eam. ¶ Nonne ergo trinitas quæ illic se ostenderat in sermone, ipsa hic sese ostendit in opere? Nam illic dicendo, faciamus hominē ad imaginē & similitudinē nostrā, & ecce Adam quasi unus ex nobis factus est: nimirū se ostendit in sermone & hic referuatos habentres filios Noe, & benedicens eis trina benedictione, ut essent in terra tantæ rei, scilicet reparandi generis humani, profecto sese ostendit in opere. Nec uero sacramentum hoc imminuit culpa unius ex illis tribus uiris, sicut nec præuaticatio Adæ destruit sacramentum uerborum eius, quæ dixerat: Hoc nunc os ex ossibus meis, & caro de carne mea. Vnde Apostolus, sacramentū (inquit) hoc magnum est, ego autem dico in CHRISTO & in ecclesia. ¶ Qua propter ualde notandū, quod pater Noe, cum didicisset quæ fecerat ei filius suus Cham, non dixit, maledictus Cham: sed maledictus (ait) Chanaan, seruus seruoꝝ erit fratribus suis. Neq; enim decebat, ut in illum maledicti plagam mitteret homo sapiens, in quo deus benedictionē dederat inter fratres suos, benedicens simul omnibus illis tertio, sicut iam dictū est, & dicendo, Crescite & multiplicamini: sicut nec ipse deus, postquam eodem modo benedixit Adam & Eua dicens: Crescite & multiplicamini, uerbum benedictionis ita in contrariū mutauit, ut diceret ad eum, quod postea dixit ad Cham, nunc igitur maledictus eris super terram. Et ad serpentem, quia fecisti hoc (ait) maledictus eris inter omnia animantia & bestias terræ: sed maledicta (inquit) terra in opere tuo. Nimirum sicut deus incommutabilis non ad ipsum, cui benedixerat, dignum iudicauit dicere, maledictus eris, sed, maledicta terra in opere tuo, dicere maluit: sic homo dei uitauit dicere, maledictus Cham, cui deus benedixerat, & maluit dicere, maledictus Chanaan. ¶ Quare autem, cum habuerit Cham etiam alios filios, sicut scriptura dicit. Filij autem Cham, Chus & Mesaim, Futh, & Chanaan, istum potius sub maledicto esse Moyses scripserit, dicere nunc ex abundanti est: tamen breuiter dicendum, quia tunc temporis Israhel egressus ex Aegypto, ducebatur in terrā Chanaan, & implebantur peccata Chanangoꝝ: siccirco, ut sciret Israhel, auxiliū domini ad delendū eos sibi non defuturū, scire etiā debebat genus illud fuisse maledictū, antequā natum.

Gene. 9
Gene. 9
Ibidem
Trinitas prim
in sermone p
tim in ope ue
retistestamen
ti ostensam.

Gene. 2.
Ephē. 5.
Gene. 9.
Noe cur non
Cham sed
Chanaan ma
ledixit.

Gene. 4
Gene. 3.

Cur Noe cha
naan & nō a
is filijs Cham
maledixit.
Gene. 10

Be illius intentatione iudicii, scilicet diluuii, quod in illa
subluceat splendor sanctę trinitatis, textum
literę diligentius inspicienti.
Caput XIII.

T sciamus autem certius, quia non casu sed per prouidentiam sanctę trinitatis Noe tres filios genuit, & ex huiusce numeri hominibus, reparatus est orbis, ipsam diligentius literam perspiciamus in illius intentatione iudicii, scilicet diluuii. Nam ubi dictum est: Videntes filij dei filias hominum, quod essent pulchre, acceperunt sibi uxores ex omnibus quas elegerat, continuo sequitur. Dixitq; deus: Non permanebit spiritus meus in homine in æternum, quia caro est. Moxq; repetita querela de illa permixtione filiorum dei cum filiabus hominum, protinus sequitur. Videns autem deus, quod multa malitia hominum esset in terra, & cætera, usq; pœnitent enim me fecisse eos. Continuo subiungens scriptura, Noe uero inuenit gratiam coram domino, & genuit tres filios, sic ait. Cuncq; uidisset deus terram esse corruptā, dixit ad Noe, Finis uniuersę carnis uenit coram me, fac tibi archam de lignis leuigatis. ¶ Quæ non delectet pro modo siue intentioe præsentis operis, quod etiam hic ubi forte non putabatur, lucere splendor apparuit sanctę trinitatis. Deniq; in tam breui, ecce tertio nomen dei, dum dicitur, dixitq; deus: Videns autem deus, cuncq; uidisset deus. Quid hic deest de manifestatione trinitatis, nisi quod iccirco, quia oportebat (sicut in exordio diximus) hunc thesaurum in isto agro scripturarum esse absconditū, tacitum est de re latius nominibus, ut non diceretur, dixitq; pater deus, uidens autem deus dei filius, cuncq; uidisset deus patris & filij spiritus: Deniq; si hoc totum scriberetur, tunc non potuisset portare mundus, faciesq; Moysi: nimis cornuta siue splendida fuisset, & longius ab eo fugisset scādalizatus Israhel. Nūc uelamē uultus eius suble-

Gene. 6

Trinitatis splendor, in uerbia dei ad Noe.

Exo. 34
suble

subleuare licet, & demonstrare, quia sedentē in throno iudicij sanctā trinitatem prädicat
litera hæc, pro magno iudicio, uidelicet ad faciendū tam terribile iudiciū sup illos gygan-
tes nimisq̄ multiplices hoies, quoz malitia et iniquitate terra repleta erat. Sententias ergo
iudicij, sententias libet hic perpendere singularum personaz san ctæ trinitatis.

¶ De prima sententia illius iudicij, non permanebit spūs meus in homine in
eternū quia caro est, quod congruat persone patris. Cap. XV.

Dixitq̄ deus, Non permanebit spūs meus in homine in æternum, quia caro est.
Nimirū personæ illi, quæ dixerat (quod superius tractatū est) ecce Adam quæ
si unus ex nobis factus est, nunc ergo ne forte sumat etiam de ligno uitæ & ui-
uat in æternū, ipsi congruit dixisse, non permanebit spūs meus, id est à me fa-
ctus siue datus, in homine in æternū, deniq̄ priorem sententiā ista confirmat, & quodam
modo satis facit audientibus, quod uere sapienter & ualde utiliter obcluserit homini lignū
uitæ, ne uiueret in æternū. Ac si patenter dicat, Quid facerent homines, si uiuerent in æ-
ternum: quandoquidē propter longiusculam uitā (uerbi gratia, non gentoz aut octingen-
torum annoz) tam corrupti tamq̄ superbi sunt? Ergo (sicut tunc dixi) ne sumat de ligno
uitæ, & uiuat in æternū: ita & nunc dico, non permanebit spūs meus in homine in æternū
quia caro est, id est, quia corruptus est, immo & annos eius diminuam, ut non sit amplius
tot annoz, sed erunt anni centum, xx. annoz. ¶ Et quidē alij paucioribus annis uiixerunt
post diluuium, sed Moyses, qui scripsit hanc scripturā, huius fuit numeri quando mortu-
us est, scilicet centum, xx. annoz. Est & alia de hoc numero sententia, sed hæc potior uide-
tur. Sed nos proposito tenemur, & in huiusmodi immorari non possumus, presertim quia
alio in opere latius tractauimus. Ergo cui magis cōgruat hæc iudicij sententia, persona pa-
tris est. Nam ea quæ sequitur, nimirū personæ filij congruit, & hoc perpendere nobis dul-
ce ac delectabile est.

¶ De secunda sententia, videns deus poenituit eum quod hominem fecisset in ter-
ra & precauens in futurum, & tactus dolore cordis intrinsecus, delebo (inquit) ho-
minem quem creauit, quod persone congruat filij. Cap. XVI.

Videns autē deus, q̄ multa malitia hominū esset in terra, & cuncta cogitatio cor-
dis intenta esset ad malū omni tempore, poenituit eum q̄ hominem fecisset in
terra. Et precauens in futurū & tactus dolore cordis intrinsecus, delebo (inquit)
hominem quē creauit à facie terræ, ab homine usq̄ ad animantia, à reptili usq̄
ad uolucres cœli, poenitet em̄ me fecisse eos. Hæc (inquā) sententiā personæ filij magis
congruit, scilicet iudiciū facere de hominibus, quia filius hominis erat futurus, quē admo-
dum in euāgelio dicit. Et potestatem dedit ei iudiciū facere, quia filius hominis est. ¶ Nō
em̄, quia nōdum erat factus ipse filius hominis, iccirco illud de hominibus facere iudiciū,
id est, diluuium inducere, minus illi cōgruit, cum certissime futurus esset filius hominis, iā
q̄ esset opus istud corām eo, sicut scriptū est. Ecce merces eius cū eo, & opus illius corām
eo. Similiter poenitentia siue baptismus poenitentia, quo baptizandus erat in forma serui
eandem poenitentia cōsummaturus, passione & morte crucis, nōne iam tunc erat corām
illo? Et languores atq̄ dolores nostros, quos ipse portaturus erat, uulnera, quibus uulneran-
dus erat proter iniquitates nostras, attritio, qua atterēdus erat propter scelera nostra: disci-
plina & liuor siue flagella & uibices, quibus sacratissimū corpus eius secandū erat, nōne iā
tunc erant corām illo. Si propheta, cū adhuc essent futura, quasi iam præterita uidit, & hæc
oia uerbis præteriti tēporis enunciauit. Vidimus eū, cōsyderauius eū, nec reputauimus eū
languores nostros tulit, dolores nostros portauit, uulneratus est, attritus est, liuore eius sa-
nati sumus: quanto magis corām illo erant præsentia, quāuis nōdum facta. ¶ Quod ergo
dicit scriptura, poenituit eū, q̄ hominem fecisset in terra, siue hoc dictū, poenitet em̄ me fe-
cisse eos, nimirū huic personæ cōgruit, scilicet filio, & recte hanc sententiam, tanq̄ prophē-
tiam, & sic dictū, poenitet em̄ me fecisse eos, ac si diceret, poenitentiam agam usq̄ ad mortē
rem, mortē autē crucis, quia feci eos, siue, uapulo, id est, certissime uapulabo, nō ob aliā cul-
pam meā, nisi quia feci eos, quod nimirum erit retribuere mala pro bonis. Propterea delebo
eos, scilicet & nunc istos præsentia diluuii, & omnes impios futuro per ignem iudicio.
Propterea

Duplex snia
mortis in ho-
mine, una pa-
tris, alia filij

Anni homi-
nis, CXX,

Gene. 6.

Iohan. 7.
Passio Christi
corā illo fuit
ab æterno præ-
uisa.

Esa. 40. 62

Esa. 73

Poenitet eū fe-
cisse hominē.

Philip. 2.